

DOI: 10.33310/2518-7813-2019-67-4-9-14
УДК 378.147.88'811.111

Катерина БАБЕНКО

кандидат педагогічних наук
доцент кафедри теорії та практики перекладу
інституту іноземної філології Класичного приватного університету
м. Запоріжжя, Україна
e-mail: babenkoekaterina47@gmail.com

АКТИВІЗАЦІЯ НАВИЧОК МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ НЕСПЕЦІАЛЬНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ШЛЯХОМ ЗАСТОСОВУВАННЯ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

У статті розглядаються методичні засоби активізації навичок монологічного мовлення студентів за допомогою використання художнього тексту. Увага акцентується на вивченні дисципліни «Іноземна мова» на першому-другому курсах вищого навчального закладу. Для підвищення ефективності навчання обрано адаптовані короткі оповідання сучасного американського письменника Аїзека Азімова. Студенти самостійно виконують різнорівневі завдання, шукають додаткову інформацію. Головною метою виконання завдань є написання письмового переказу чи повідомлення з поступовим переходом до усного висловлювання.

Ключові слова: висловлювання, домашнє читання, інформація, монологічне мовлення, наочність, опис подій, переказ, розповідь, характеристика.

Вивчення англійської мови у закладах вищої освіти на неспеціальних факультетах передбачає вдосконалення у студентів навичок монологічного мовлення. Ефективним засобом для активізації навичок вказаного виду мовленнєвої діяльності є читання та переказ тексту.

Методичною **проблемою** є те, що прочитаний текст сприймається студентами як завдання для подальшого перекладу. Переказ нерідко зводиться до випису окремих речень із обраного тексту. Виписані речення часто не мають логічного зв'язку. Зміст прочитаного тексту губиться, внаслідок чого студенти не в змозі відтворити переказ в усній формі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що на заняттях із іноземної мови студентам зазвичай пропонуються для прочитання тексти за фаховим профілем [2; 3; 4; 6]. Такі тексти насичені термінологічною лексикою, вони мають своєрідне структурування. О. В. Ващило вважає, що професійно орієнтований текст розвиває у студентів вміння монологічного мовлення, орієнтованого на спілкування за обраним фахом [3, 18]. Л. А. Гром при навчанні монологічному мовленню радить спонукати студентів до виступів іноземною мовою на конференції. На думку педагога, усний виступ допомагає особистості вдосконалювати навички професійного спілкування [2, 29]. О. А. Мельник та І. І. Озарко підкреслюють важливість формування навичок спонтанного монологічного мовлення за допомогою читання фахових текстів студентами неспеціальних факультетів [6, 40]. Я. Бойко [4, 16] і М. А. Рубцова

[7, 181] зауважують, що для розвитку комунікативних навичок необхідно звертатися й до текстів художнього та публіцистичного напрямків. Художні твори емоційні, вони викликають інтерес до читання, підштовхують студентів до вживання нових лексичних одиниць.

У зв'язку з обмеженою кількістю годин, відведених на вивчення іноземної мови, студентам рекомендується читати тексти вдома. На заняттях відбувається контроль самостійної роботи, проведеної над текстом. Я. Бойко [4, 17], Шапарева [7, 230] звертають увагу на необхідності організації домашнього читання і обов'язкового опрацювання вказаних вправ. В процесі читання студенти ознайомлюються із новими лексичними одиницями, синтаксичними конструкціями. Я. Бойко [4, 17] та М. М. Лопатіна [7, 110] радять користуватися засвоєними знаннями в подальшій мовленнєвій діяльності. М. М. Лопатіна [7, 111], О. А. Мельник та І. І. Озарко [6, 40], О. Л. Соляненко [8, 74] зауважують, що тільки за умови самостійного читання можливо виокремити необхідну інформацію в тексті. Виділена інформація вживається для переказу, висловлювання, виступу, професійного спілкування.

Особливої уваги заслуговує добір текстів, рекомендованих для прочитання. На думку М. М. Лопатіної [7, 110] та О. Л. Соляненко [8, 75], тексти мають бути інформативними, цікавими за змістом, мати новизну і практичну значущість для читача. Н. О. Шапарева наполягає на наявності естетичної цінності та сучасності обраних творів [7, 230]. М. А. Рубцова вважає, що при доборі

текстів викладачу необхідно враховувати рівень знань студентів. Педагог рекомендує узгоджувати зміст обраних текстів із навчальними підручниками і висуває принципи добору текстів: популярність, інформативність, автентичність, доступність, проблемність [7, 182].

Найскладнішим видом діяльності в процесі навчання монологічного мовлення є усне висловлювання. Цієї думки дотримуються О. В. Ващило [3, 18], Д. О. Вороніна [7, 32], А. П. Очковська [4, 103], О. Ф. Тішкова [9, 72]. Усне висловлювання передбачає звернення до кількох слухачів, вміння вільно виражати власні думки, переконувати співбесідників, доказувати власну точку зору. Студенти виконують підготовчі вправи, які активізують навички підготовленого мовлення, формують навички самостійного монологічного висловлювання і поступово переходять від письмової іншомовної діяльності до усної [3; 4; 6; 7; 9].

Оскільки студенти першого-другого курсів немовних факультетів часто мають недостатній рівень знань із фахової термінології, їм складно самостійно опрацювати професійно орієнтований текст. Студентам пропонуються для читання короткі адаптовані художні тексти. **Актуальність** вказаної проблеми полягає в тому, що студенти не тільки ознайомлюються із новими лексичними одиницями, усталеними фразами. Їм надаються завдання: проаналізувати тексти, вирізнити певну інформацію. Студенти навчаються переказувати тексти своїми словами, виражати власну думку щодо прочитаного.

Невирішеною частиною виділеної проблеми є відношення студентів до процесу самостійного читання. Вони вважають, що читання – це найлегший вид діяльності. Тому при прочитанні студенти не завжди звертають увагу на лексичні особливості, характерні саме для англійської мови. Ще одна проблема, яка перешкоджає якісному читанню, – користування електронними перекладними словниками. Внаслідок механічного використання словників студенти отримують переклад, який не відповідає змісту тексту, що значно ускладнює розуміння суті пропонованого твору. **Мета статті** – дослідити особливості активізації навичок монологічного мовлення студентів засобами художніх текстів. **Цілі статті:** проаналізувати особливості перекладу пропонованих художніх текстів; схарактеризувати прийоми вдосконалення навичок письмової та усної монологічної діяльності; підтвердити важливість застосування описаних прийомів для формування сталих навичок спонтанного говоріння; формувати у студентів вміння висловлювати власну думку на іноземній мові.

Виклад основного матеріалу дослідження становить: 1) аналіз художніх творів, обраних для

самостійного домашнього читання, рекомендованих студентам молодших курсів із початковим рівнем навчання; 2) пропонування вправ, спрямованих на розуміння прочитаних текстів; 3) виявлення у студентів здатності розглядати описані у творах ситуації; 4) надання методичних порад щодо використання художніх текстів для вдосконалення навичок монологічного мовлення. Студентам надається для прочитання збірник адаптованих фантастичних оповідань Айзека Азімова [1]. Відомий сучасний письменник знайомий для студентів. Обізнаність студентів із деякими творами полегшує процес прочитання оповідань на англійській мові.

Посібник призначено для самостійного домашнього читання. Після кожного оповідання вміщено вправи, спрямовані на вдосконалення навичок читання, письма й говоріння. Укладачі посібника додають допоміжні слова та фрази до оповідань (Helpful Words and Expressions). Розділ «Activities» має різні поділи: вправи на післятекстове розуміння прочитаного (Reading), активізація лексичних та граматичних навичок (Vocabulary, Grammar). Для вдосконалення навичок письма та говоріння призначено відповідно розділи Writing, Speaking. На жаль, вказані розділи викладено не до кожного оповідання, що порушує принцип систематичності при вирішенні вказаної проблеми дослідження. Тому виникає необхідність надання додаткових завдань на післятекстове та позатекстове розуміння прочитаного твору. Крім того, у посібнику немає жодного завдання на дотекстовий рівень розуміння, тобто відсутня спонукальна дія до прочитання.

Перед студентами поставлено загальну наскрізну мету: кожне оповідання після прочитання обговорюється. Під обговоренням розуміється обмін думками про прочитаний твір та висловлювання власної точки зору про проблему, висвітлену в оповіданні. Тобто під час контролювання прочитаного відбувається комплексна іншомовна діяльність студентів: діалогічна і монологічна. В процесі навчання студенти мають освоїти різні види монологу: повідомлення, розповідь, опис, розмірковування.

З метою підвищення ефективності роботи з художніми текстами радимо студентам завести спеціальний зошит для домашнього читання. В зошиті виконуються вправи, робляться нотатки, за необхідності – переклад текстів або деяких фрагментів, письмовий переказ, повідомлення тощо.

Увага студентів звертається на наявності словника в кінці посібника. Відзначаємо, що всі слова, вміщені в словнику, траплятимуться в оповіданнях. Необхідно нагадати студентам про правила читання англійських звуків, про фонетичну

транскрипцію, подану після кожного слова, про відмінність прочитання та написання багатьох англійських слів. Можна запропонувати студентам пограти в гру: «Make up the story». Студенти поділяються на мікрогрупи по дві-три особи. Кожна мікрогрупа обирає будь-яку літеру зі словничка. Студенти отримують завдання: усно скласти фантастичну або кумедну історію зі словами, вміщеними на обрану літеру. Якщо задача виявиться для студентів дуже складною, їм дозволяється написати історію, а потім прочитати. Можна скласти речення з обраними словами. Основна вимога: вжити не менше десяти слів, застосовувати лише прості речення. Головна мета гри (або вправи, якщо студенти будуть писати), – правильно скласти речення з використаними словами. За бажанням вдома студенти складають власний словничок у зошитах для домашнього читання: виписують тільки незнайомі слова. Якщо виявиться, що деякі студенти мають початкові знання з англійської мови, їм можна порадити вчити слова самостійно, також поступово складати письмово словосполучення або речення із указаними словами. Варто обмежити таких студентів у виконанні завдання: об'єм одної вправи має бути не більше 30 речень.

У згаданому посібнику надається коротке інформативне повідомлення про А. Азімова. Студентам пропонується відшукати додаткові відомості про життя письменника та згадані твори в друкованих джерелах та Інтернет-ресурсах. З метою забезпечення зв'язності повідомлень радимо студентам здійснювати пошук інформації індивідуально. Студенти зосереджуються на розкритті одного з питань:

1. What is the function of the biochemist?
2. Who is the layperson?
3. Describe the writer's place of birth: Petrovichi in Russia.
4. What was the reason of immigration of his family?
5. Describe Brooklyn in 1923.
6. Describe Columbia University.
7. Which department had graduated Isaac Asimov? Describe this department.
8. Name the science fiction magazines in which Asimov began to publish his works. What was of literary school of these magazines?
9. Describe one of the magazines in which Asimov had published his first stories.
10. What is the content of his «Pebble in the Sky»?
11. Describe the first biochemistry work of Asimov. Who were his joint authors?
12. What does Asimov have to do with the Bible and Shakespeare?
13. Why is his work «The Foundation Trilogy» so famous?
14. What is interesting for readers in the story-collection «I, Robot»?

15. Which awards has Asimov for his works? Call the names of the sea wards and books.
16. Do you know films by the works of Asimov? Name the most popular films.

Зауважуємо, що повідомлення має бути дуже коротким, не більше 15 речень. Якщо декілька студентів бажають висвітлити одне питання, підказуємо, що можна розділити інформацію. Припустимо, один студент повідомляє про один журнал, другий – про інший. Кілька студентів дають інформацію про різні фільми за мотивами творів письменника тощо. За можливості студенти здійснюють усні повідомлення.

В процесі інформування виявляється здатність студентів до пошуку та виокремлення найважливішої інформації за обраним питанням, вміння обмежуватись рамками завдання, уміння працювати в мікрогрупах самостійно при розподілі знайденої інформації. Протягом звітування визначається наявність чи відсутність у студентів навичок усного спілкування. Всі відповіді студентів обов'язково оцінюються. Зв'язне, логічне повідомлення враховується й оцінюється вищим балом. Підтримується спроба студентів поділитися інформацією в усній формі. Заохочення підвищує інтерес студентів до читання. Надалі вони намагатимуться здійснювати усні повідомлення.

Перед початком читання варто ознайомити студентів із особливостями стилю письменника. С. Фогель та О. Ковтун [10, 377] звертають увагу на наявність у творах А. Азімова наукової та псевдонаукової термінології. Художні твори письменника багаті на неологізми та вигадані реалії, завдяки чому в читача складається враження реальності описаних подій. Оповідання та романи Айзека Азімова насичені діалогами, тобто літературні герої знаходяться в постійній дії.

В посібнику вміщено ілюстрації до оповідань. Оскільки малюнки розміщено перед художніми текстами, рисунки успішно використовуються для налаштування на прочитання оповідання. Студенти відповідають на наступні запитання:

1. What can you see in the picture?
2. What are the people (the heroes) doing now?
3. Describe their feelings, emotions, and complexion.
4. Can you describe the character one of the persons according to the imaging?
5. How do you think, what is the theme of their conversation?
6. Who is the main hero, in your opinion?
7. Try to combine the imaging of the picture and the name of the story. What is the story about?

Нагадуємо студентам, що під час відповіді необхідно вживати прийменники, слова-зв'язки, вставні слова. Тоді в процесі відповіді вони отримають зв'язне оповідання. При відповіді на третє

та четверте питання радимо використовувати лексичні одиниці та кліше із теми «Person's Character and Appearance». По-перше, студенти глибше засвоюють загальноживані мовні одиниці. По-друге, характеристика героїв оповідань вимагає пошуку нових слів, необхідних для опису зовнішності людини. Опис характеру обраного персонажу ґрунтується на зображенні, зафіксованому на малюнку. Питання п'яте, шосте, сьоме безпосередньо пов'язані зі змістом художнього твору. Фантазування, домисел розвивають у студентів навички образного мислення іноземною мовою. У них виникають різні думки щодо визначення головного героя оповідання. Отже, вони мають доводити власну точку зору, спираючись на власні враження від побаченого на малюнку.

Можна запропонувати студентам давати відповіді за змістом ілюстрації в парах. Один студент запитує, другий відповідає. Потім співбесідники міняються ролями. Важливо слідкувати, щоб відповіді надавалися повними, завершеними реченнями. Далі озвучені та обговорені відповіді занотуються у зошит. Записи знадобляться студентам для порівняння попередніх здогадок і відношення до героїв оповідань після прочитання текстів.

Серед вправ текстового рівня особливої уваги заслуговують виконання завдань на з'ясування дефініцій багатозначного слова (crazy, problem, change). Студенти зіставляють опис слова із його вживанням у реченні, намагаються самостійно вжити багатозначне слово у різних контекстах. Можна надати студентам спробу відшукати ще багатозначні слова в оповіданнях та використати у характеристиці героя, описі ситуації тощо. Корисним для студентів є ознайомлення із фразовими дієсловами, особливостями їх вжитку у спілкуванні. Фразові дієслова та усталені вирази з успіхом застосовуються в оцінюванні дій персонажів.

Звертаємо увагу студентів і на виконання завдань, які містять граматичний матеріал. Зазвичай подібні вправи виконуються неохоче, тому пропонуємо студентам спочатку знайти відповідні фрази безпосередньо у тексті, з'ясувати особливості їх використання у мовленні, спробувати самостійно вжити вміщені у посібнику конструкції в умовно-реальних ситуаціях. Так, конструкцію *be used to/doing smth* застосовуємо в значенні «звикати до чогось», для вираження повторюваних подій у минулому. Тобто подібну фразу можна вживати при описі власних дій або дій іншої особи. Зворот *to be going to* часто використовується в повсякденному спілкуванні для вираження намірів щось здійснити у майбутньому. Цікавою є вправа на тренування у використанні прикметників [1, 48]. Укладачі посібника надають послідовність використання прикметників за якістю, ма-

теріалом, походженням, розміром описуваного предмета тощо. Студентів зацікавлює незвичний порядок розташування прикметників при описі предмета чи явища, адже в рідній мові, як правило, відсутнє суворе дотримання використання прикметників у певному порядку.

Деякі вправи спрямовані на вживання часів дієслів (Present Continuous, Past Simple, Present Simple). Після повторення правил уживання певного дієслівного часу пропонуємо студентам переказати текст в іншій часовій формі. Друга задача – переказ тексту від імені іншої дійової особи. Завдання доволі складне, тому що студентам необхідно одночасно слідкувати за сюжетом твору та грамотністю побудованого речень. Усний переказ не завжди виходить вдалим, тому спочатку краще написати переказ у зошиті.

Для успішного написання переказу висуваються додаткові вимоги. По-перше, студенти повинні прочитати конкретне оповідання повністю, чітко усвідомлювати сюжетну лінію твору. По-друге, студентам із початковими рівнем знань англійської мови необхідно мати в зошитах власний письмовий переклад. По-третє, в зошитах бажано зробити англійською мовою власні коментарі щодо прочитаного: головні герої оповідання, особливості їхнього характеру та поведінки, порівняння з відповідями на питання дотекстового рівня. По-четверте, складається план переказу. Обов'язково оговорується об'єм письмової роботи: 0,5–1 сторінка робочого зошиту. З урахуванням означених вище вимог відбувається написання стислого переказу тексту. Радимо студентам користуватися узагальненим планом:

1. The title of the story.
2. The plot of the story.
3. Introduction: the event in the beginning of the text; first impressions while reading.
4. Development: current events; activities of the hero or heroes; characteristic of the main hero or the hero I like.
5. Conclusion: what I like or dislike in the story, my attitude to the hero or heroes, my impressions at the end of the reading.
6. Central idea of the text.

При створенні переказу необхідно слідкувати за тим, щоб речення не переписувались із посібника, а саме самостійно склалися. Звичайно, можна звертатися до цитування, але за необхідності. Обмеження в об'ємі примушує студентів обирати найголовніші події твору й описувати їх. Схвалюється використання прикметників для опису зовнішності людини, фразових дієслів для описання її поведінки, авторської термінології та неологізмів. Оскільки переказ пишеться вдома, студенти власноруч контролюють самостійність творчої роботи. На занятті можна прочитати

письмовий переказ, а можна переказати підготовлений твір своїми словами. Цікаво, що в процесі усного переказу студенти часто користуються більш знайомою лексикою, підміняючи авторські лексеми синонімічними, більш уживаними у повсякденному спілкуванні. Але якщо усне повідомлення виходить логічним та інформативним, відображає сюжет твору, то можна вважати мету – активізувати навички діалогічного мовлення – досягнутою.

Отримані наукові результати. Застосування художніх творів на практичних заняттях із англійської мови активізує навички мовленнєвої діяльності студентів. Оскільки вивчення іноземної мови передбачає комплексне формування мовленнєвих навичок, паралельно вдосконалюються навички діалогічного і монологічного мовлення. Ефективність навчання досягається за рахунок дотримання принципів комплексності, систематичності, диференційованості. Студенти молодших курсів неспеціальних факультетів отримують різноманітні завдання з урахуванням сформованих навичок володіння іноземною мовою. Самостійне виконання завдань індивідуально, в парах та мікрогрупах сприяє зацікавленому відношенню до поставлених задач. Використання наочнос-

ті допомагає студентам вільніше висловлювати думки, грамотно будувати речення. Ґрунтовна попередня лексична робота та підготовчі вправи до переказу спонукають до вільнішого використання необхідною лексикою з метою усного висловлювання.

Висновки. Використання творів відомого письменника зацікавлює студентів, полегшує сприйняття іноземної мови як предмету. Студенти навчаються застосовувати прочитаний текст для самостійного висловлювання перед аудиторією. Їм подобається виконувати завдання, пов'язані із пошуком додаткової інформації. Ефективність практичних занять досягається внаслідок застосування наочності. Використання лексем, фразових дієслів, усталених фраз та неологізмів, характерних для стилю письменника, полегшує студентам процес написання письмового переказу, спрощує перехід від письмової до усної монологічної діяльності. **Подальших розвідок** у вказаному напрямку потребує вдосконалення навичок професійного спілкування. Вміння студентів самостійно переказувати адаптовані художні твори пришвидшить процес аналізування професійно спрямованої інформації, допоможе здійснювати усні висловлювання на професійну тематику.

Список використаних джерел

1. Азимов А. Короткие фантастические рассказы. Москва: Айрис-пресс, 2011. 80 с.
2. Актуальні проблеми викладання іноземних мов для професійного спілкування: зб. наук. праць VI Всеукр. наук.-практ. конф. /Дніпропетровськ : 2015. 130 с.
3. Ващило О. В. Етапи навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення. *Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки*. 2017. Вип. 15. С. 18–23.
4. Викладання іноземних мов для студентів немовних спеціальностей: стан, проблеми, перспективи: зб. матеріалів II Всеукраїнського науково-практичного вебінару /Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2015. 162 с.
5. Козир О. А. Специфіка викладання іноземної мови для студентів немовних спеціальностей. *Особливості викладання іноземних мов для студентів немовних спеціальностей*: зб. матеріалів I Всеукраїнського науково-практичного вебінару / Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2014. С. 50–51.
6. Мельник О. А., Озарко І. І. Розвиток навичок монологічного мовлення через читання професійно-спрямованої літератури як один із шляхів успішного навчання англійській мові у ВТЗН. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, VI (63)*. 2018. Vol. 153. P. 40–43. www.seanewdim.com (дата звернення: 16.01.2018).
7. Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та ВНЗ : матеріали VIII Міжнародної конференції. Харків: 2016. 256 с.
8. Соляненко О. Л. Читання як один із видів самостійної роботи студентів. *Концепція навчання комунікативній іноземній мові*: матеріали науково-практичної конференції / Харків: НФаУ, 2016. С. 74–75.
9. Тішкова О. Ф. Причини труднощів під час навчання навичок говоріння та шляхи їх подолання. *Педагогічні науки*. 2017. Том 3. Вип. LXXX. С. 71–76.
10. Фогель С., Ковтун О. Відтворення особливостей науково-фантастичного дискурсу А. Азімова в україномовних перекладах. *Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика*: зб. наук. праць / за ред. А. Г. Гудманяна, С. І. Сидоренка. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2014. С. 377–379.

References

1. Asimov A. (2011) *Korotkie fantasticheskie rasskazy*. [Science Fiction Stories]/80. [in Russian, in English].
2. Aktualny problemy vykladannya inozemnyh mov dlia profesiynogo spilkuvannia (2015) [Actual problems of foreign teaching languages for professional communication]. Zbirnyk naukovykh prats VI vseukrains'koi nauково-practychnoi konferentsii. Dnipropetrovs'k. [Collection of scientific works of VI general scientific and practical conference. Dnipropetrovs'k]/ 130. [in Ukrainian].
3. Vashchylo O. V. (2017) *Etapy navchannia maibutnih inzheneriv-mehanikeyv angliys'kogo profesiyno orientovanogo monologichnogo movlennia* [Stages of teaching of future mechanical engineers in English professional oriented monologue] *Visnyk Cherkas'kogo universytetu. Ser. Pedagogichni nauky. Vyp. 15* [Herald of Cherkassy University. Part. Pedagogical science. Issue 15]/ 18–23. [in Ukrainian].

4. Vykladannia inozemnyh mov dlia studentiv nemovnyh spetsial'nostey: stan, ptoblemy, perspektvyvy (2015)[Foreign languages teaching for students of non-language specialties: state, problems, perspectives] Zbirnyk materialiv II Vseukrains'kogo naukovo-practychnogo vebinaru [Collection of materials of II general Ukrainian scientific and practical webinar] Zhytomyr: Zhytomyr'sky derzhavny universytet imeni Ivana Franka [Zhitomir:Zhitomir state university by name Ivan Franco]/ 162. [in Ukrainian].
5. Kozyr O. A. (2015) Spetsyfika vykladannia inozemnoi movy dlia studentiv nemonyh spetsial'nostey [Specific of foreign language teaching for students of non-language specialties] Osoblyvostivykladannia inozemnyh mov dlia studentiv nemonyh spetsial'nostey [Peculiarities of foreign language teaching for students of non-language specialties] Zbirnyk materialiv I Vseukrains'kogo naukovo-practychnogo vebinaru [Collection of materials of I general Ukrainian scientific and practical webinar] Zhytomyr: Zhytomyr'sky derzhavny universytet imeni Ivana Franka [Zhitomir:Zhitomir state university by name Ivan Franco]/ 50–51. [in Ukrainian].
6. Mel'nyk O. A., Ozarko I. I. (2018) Rosvytok navychol monologichnogo movlennia cherez chytannia profesiyno-spriamovanoi literatury yak odyin is shliakhiv uspishnogo navchannia anglis'koi movy u VTNZ [Developing of monologue skills through reading professional literature as one of the ways of successful English teaching in High Technical Institution] [Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, VI (63). 2018. Vol. 153]Received from //www.seanewdim.com/40–43.[in Ukrainian].
7. Metodychni ta psyhologo-pedagogichni problemy vylkadannia inosemnyh mov na suchasnomu etapi: shliahy integratsii shkoly ta VNZ (2016) [Methodical, psychological and pedagogical problems of foreign language teaching in modern stage: the ways of school and IHE integration] Materialy VIII Mizhnarodnoi konferentsii. Har'kiv [Materials of VIII International conference. Har'kiv]/ 256. [in Ukrainian].
8. Solianenko O. L. (2016) Chytannia yak odyin is vydiv camostiynoi roboty studentiv [Reading as one of the sorts of students' independent work] Kontseptsiya navchannia komunikatyvnyi inozemniyi movi [Conception of teaching of communicative foreign language] Materialy naukovo-practychnoi konferentsii. Har'kiv [Materials of scientific and practical conference. Har'kiv]/ 74–75. [in Ukrainian].
9. Tishkova O. F. (2017) Prychyny trudnishchiv pid chas vyvchennia navychok govornnia ta shliahy yiyi podolania [Reasons of difficulties during teaching speaking skills and ways of their (2016) [Pedagogichni nauky. Tom 3. Vyp. LXXX [Pedagogical science. Volume 3. Issue LXXX]/ 71 – 76. [in Ukrainian].
10. Fogel' S., Kovtun O. (2016) Vidtvorennia osoblyvostey naukovo-fantastychnogo dyskursu A. Asimova v ukrainomovnyh perekladah [Reflection of peculiarities of science fiction discourse of I. Asimov in Ukrainian translations] Fahovy ta hudozhnyi pereklad: teoriya, metodologiya, praktyka [Professional and feature translation: theory, methodology, and practice] Zbirnyk naukovykh prats. Kyiv [Collection of scientific works. Kyiv]/ 377–379. [in Ukrainian].

Катерина Бабенко. Активізація навичок монологічної мови студентів молодших курсів неспеціальних факультетів шляхом використання англоязычного художнього тексту

В статті розглядаються методичні засоби активізації навичок монологічної мови студентів шляхом використання художнього тексту. Увага концентрується на вивченні дисципліни «Іноземна мова» на першому-другому курсах вищого навчального закладу. Для підвищення ефективності навчання обрані адаптовані короткі оповідання сучасного американського письменника Айзека Азімова. Студенти самостійно виконують завдання різного рівня, шукають додаткову інформацію. Головною метою виконання завдань є написання письмового перекладу або повідомлення з поступовим переходом до вільного висловлювання.

Ключові слова: висловлювання, домашнє читання, інформація, монологічна мова, наглядність, опис подій, переклад, оповідання, характеристика.

Kateryna Babenko. Intensification of monologue skills of the first-year and second-year students of non-special departments by usage of English feature text

The article is directed to observe the methodical means of activation skills of monologue of the students. Such activation is reached with the help of usage of the feature texts. The centre of attention is the study of the discipline «Foreign language». It is studied by the first-year and second-year students in the institution of higher education. For the effectiveness increase of studying it is selected adapted short stories by modern American author Isaac Asimov. Science fiction stories recommend for home reading. Before read the story students search for additional information about Isaac Asimov. They also describe pictures illustrating stories. Student have exemplary plan for describing. They can answer the questions independently or in pairs. Students learn to portray the heroes of the stories. Students try to express a point of view by the instrumentality of visualization. Fantasy and guess help students to develop their creative thinking skills. They have different opinions. Thereby they must prove their own point of view. Students also do many preparatory exercises improving their lexical and grammatical knowledge. They use words in different meanings, phrasal verbs, cliché, neologisms in their communication. Students have the common aim of home reading. After reading the text and doing exercises they need to discuss the problems which are reflected by the writer. After discussing they set out their own rendering in writing form. Students try to give account of their work in oral form too. After repeating the rules of using Verb Tenses students write compressed rendering of the text on behalf of the narrator or the other hero. Students are recommended to read all the text, new the whole translation, comment in writing their own impression, make up the plan of the rendering. After such work they can produce their monologue orally.

Key words: statement, home reading, information, monologue, visualization, description of events, rendering, story, characteristic.